

Jaarverslag Toezicht op de Advocatuur 2025

Dekenberaad

April 2026

VOORWOORD

Het toezicht op de advocatuur is in transitie. Waar het toezicht van oudsher decentraal was georganiseerd, ontwikkelt het zich tot een landelijk samenhangend systeem, in voorbereiding op een nieuwe organisatievorm.

De dekens vormen daarin de spil. In de elf arrondissementen zijn zij, als bestuursorgaan, belast met het toezicht op de advocatuur. Dat toezicht omvat een breed palet aan werkzaamheden: van toelating van nieuwe kantoren en financieel toezicht tot klachtbehandeling en risico-, signaal- of onderwerpgericht onderzoek naar het handelen van advocaten. De dekens kunnen daarbij rekenen op een groot netwerk van partners waarmee ze samenwerken in de keten.

De uitvoering van deze taken gaat in samenwerking met de 95 medewerkers van de orde bureaus in de elf arrondissementen. Daarnaast biedt de Landelijke Organisatie Toezicht Advocatuur (LOTA) specialistische kennis en beleidsmatige ondersteuning. In het dekenberaad stemmen dekens hun werkzaamheden en afwegingen op elkaar af, met als doel het toezicht effectief, professioneel en uniform uit te voeren.

Het toezicht kent verschillende inhoudelijke aandachtsgebieden, waaronder Strafrecht en Ondernijning, Bestuursrechtelijke Handhaving, Anti-witwaswetgeving en Kunstmatige Intelligentie (AI). Per aandachtsgebied is een portefeuillehouder verantwoordelijk, ondersteund door specialisten uit de arrondissementen en de LOTA. Deze thematische aanpak maakt het mogelijk om, vanuit een decentraal georganiseerd stelsel, landelijk gecoördineerd en uniform op te treden. Dat versterkt ook de samenwerking met ketenpartners. Dit jaarverslag biedt inzicht in zowel de kerncijfers van het toezicht als de ontwikkelingen binnen deze aandachtsgebieden.

De sleutel tot goed toezicht ligt in de balans tussen professionaliteit en nabijheid. Nabijheid is daarbij zowel fysiek als inhoudelijk van belang. Verschillende onderwerpen kennen hun eigen dynamiek en risico's. De praktijk van een familierechtadvocaat verschilt wezenlijk van die van een strafrechtadvocaat, en de grootzakelijke adviespraktijk vraagt om andere accenten dan de bestuursrechtelijke praktijk.

De expertise en landelijke afstemming met ketenpartners door de portefeuillehouders zorgt voor uniform handelen op signalen. De contacten in de balie, met de presidenten van de rechtbanken en de hoofdofficier van justitie maken de deken zichtbaar aanwezig in de regio. Juist in de combinatie van samenwerking in de landelijke organisatie en de decentrale verankering, ligt de kracht van het huidige toezicht.

Met het oog op de toekomst volgen de dekens de politieke ontwikkelingen rond de inrichting van het toezicht nauwgezet. De dekens steunen de komst van een centraal georganiseerde, onafhankelijke toezichthouder. Daarbij achten zij drie aspecten van wezenlijk belang:

1. **Nabijheid en menselijke maat** – laat de OTA herkenbaar aanwezig zijn in regio's of vakgebieden en beschikken over professionals met voeling en ervaring in de specifieke praktijk van de advocatuur;
2. **Modernisering van het klachtrecht** – benut de voorgenomen wetswijziging om noodzakelijke verbeteringen in het klachtrecht daadwerkelijk te realiseren;
3. **Uitvoerbaarheid, mensen en kennis** – betrek de bestaande expertise en ervaring bij de transitie, zodat continuïteit en kwaliteit van het toezicht gewaarborgd blijven.

Ongeacht de voortgang van deze ontwikkelingen blijven de dekens het toezicht versterken. In 2025 is de LOTA verder uitgebouwd, zijn de contacten met ketenpartners geïntensiveerd, is een groter aantal klachten behandeld en is kunstmatige intelligentie (AI) als nieuw aandachtsgebied toegevoegd.

De dekens, de medewerkers van de orden en de LOTA blijven zich samen inzetten voor toezicht dat deskundig, toegankelijk en verbonden is met de praktijk. Rechtzoekenden, de advocatuur, ketenpartners en het bredere publiek moeten kunnen vertrouwen op onafhankelijk en effectief toezicht op de advocatuur. Dat doen wij samen (en) met onze omgeving.

Frédérique ten Berge
Voorzitter dekenberaad

SAMENVATTING JAARVERSLAG

Het **aantal door dekens onderzochte klachten** is in een jaar tijd met **22% toegenomen**, van 2.218 in 2024 naar 2.709 klachten in 2025.

Het **aantal adviesvragen** aan dekens is met **5% toegenomen** ten opzichte van 2024, van 2.042 in 2024 naar 2.129 in 2025.

Het **aantal verzoeken om aanwijzing van een advocaat** (zogenaamde artikel 13-verzoeken) is met **12,5% toegenomen** ten opzichte van 2024.

Van de in totaal 627 verzoeken in 2025 hebben **194 verzoeken geleid tot aanwijzing van een advocaat**.

8 op de 10 advocatenkantoren dat regelmatig Wki-zaken behandelt, **voldeed aan alle eisen van de Wet kwaliteit incassodienstverlening**. De geconstateerde gebreken werden na inventarisatie hersteld.

Het **aantal meldingen van bedreigde advocaten** is in 2025 verder toegenomen van 116 in 2023 naar 204 in 2024 en **212 in 2025**.

Toezicht op de advocatuur werd in 2025 **betrokken bij vier wetgevingstrajecten** (SLAPP, AML, Wpta en Wis).

Toezicht wordt uitgeoefend door dekens in de elf arrondissementen ondersteunt door **95 medewerkers op lokale ordebureaus** en **15 medewerkers bij de LOTA**.

Dekens onderhouden periodiek contacten met **29 ketenpartners** die in 2025 **21% meer signalen** hebben gegeven dan in 2024, in totaal 267.

De **griffierechten** die klagers moeten betalen voor behandeling van hun klacht bij de Raad van Discipline is **sinds 2015 gelijk gebleven aan €50**.

Inrichting van de toezichtorganisatie en ontwikkelingen in beleid

In 2025 is de LOTA verder uitgebreid. Naast de al bestaande financiële onderzoeken en (secretariële) ondersteuning van (de vergaderingen van) het dekenberaad beschikt de LOTA in toenemende mate over beleidsmatige expertise. De 14 medewerkers (12,1 fte) van de LOTA (2 vacatures) werken voor het dekenberaad. De dekens worden in de elf arrondissementen ondersteund door circa 95 medewerkers (78,4 fte) op de bureaus van de orden van advocaten. Ten slotte werken vier medewerkers (2,8 fte) aan het beheer van de software voor de toezichtactiviteiten.

De ontwikkelingen binnen de verschillende portefeuilles en onderwerpen vragen beleidsmatige uitwerking. Het aantal verzoeken over (voorgenomen) wetgeving vanuit ministeries neemt toe. Dekens wordt in toenemende mate gevraagd input te geven vanuit het perspectief van het toezicht op de advocatuur in dergelijke wetsvoorstellen. In 2025 heeft de grote hoeveelheid technische reguleringsnormen (RTS'en) in het kader van toekomstig toezicht op de Europese anti-witwaswetgeving veel beleidsmatige capaciteit gevergd.

Dekens zijn daarnaast gevraagd om een uitvoeringstoets van de Wet internationale sancties (Wis), de mogelijk toekomstige sanctiewetgeving. Op het gebied van beschermende wetgeving tegen de strategische procesvoering tegen publieke participatie (SLAPP) zijn dekens gevraagd zich uit te laten. Het toezicht op de advocatuur heeft geparticipeerd in de projectgroep Corporate Social Responsibility (CSR) van de NOvA. Ten slotte hebben de dekens actief geparticipeerd in gesprekken, werkgroepen en andere overleggen met de NOvA en andere betrokkenen over de toekomst van het toezicht en de klachten in het kader van de evaluatie van de Wet positie en toezicht advocatuur (Wpta).

Cursussen en opleiding

Naast de financiële, bestuursrechtelijke en beleidsmatige ondersteuning, verzorgt de LOTA cursussen en opleidingen over de verschillende toezichtsonderwerpen ten behoeve van de dekens en de medewerkers op de ordebureaus. Zo is in 2025 aandacht besteed aan klacht- en tuchtrecht, de aanwijzing in de zin van artikel 13 Advocatenwet, gespreksvaardigheden, mediatraining, adviezen en bemiddeling, bestuursrecht en de Wwft.

Inrichting van de toezicht organisatie en ontwikkelingen in beleid (vervolg)

Ook door deze cursussen wordt een uniforme aanpak in het toezicht bevorderd. Naast de losse kennisonderwerpen is een modulaire 'dekenopleiding' ontwikkeld die voorziet in een uniforme introductie in de rol van de deken als toezichthouder. In deze opleiding komen elementen als het ordelandschap, de onafhankelijkheid, bestuursrechtelijke bevoegdheden, klachtbehandeling, bemiddeling, aanwijzing, derdengelden, strafrechtelijke doorzoeking, schorsing, cyberveiligheid, faillissement van advocaten, statuten en reglementen aan de orde. De dekens ontvangen een doorlopend geactualiseerd handboek.

Communicatie

Met ingang van 2025 is de communicatie door en over het toezicht verder geïntensiveerd. In een maandelijkse column van het Advocatenblad is telkens een andere deken aan het woord om te vertellen over de toezichtsactiviteiten van de betreffende deken. In informerende artikelen wordt verteld over ontwikkelingen in regelgeving die van belang zijn voor de onder toezicht gestelden. Ook op de website toezicht advocatuur en via LinkedIn wordt breder gecommuniceerd over ontwikkelingen die landelijk afstralen, zoals betrokkenheid van dekens bij (strafrechtelijk) onderzoek naar advocaten, en de zoektocht van het dekenberaad naar een advocaat voor Ridouan T.

Informatiemanagement (ICT)

Veel tijd en aandacht ging in 2025 uit naar storingsen in het documentmanagementsysteem dat alle orden gezamenlijk gebruiken. Deze storingsen, maar ook de wens tot een gebruiksvriendelijker systeem, vergrootten de noodzaak voor de keuze van een nieuw systeem. Dat onderzoek is in 2025 voortgezet en er is een shortlist van mogelijke aanbieders opgesteld. Bij de medewerkers van de ordebureaus en de LOTA is de vraag uitgezet naar de wensen en eisen van het nieuwe systeem.

Om het bewustzijn van de medewerkers met betrekking tot digitale veiligheid en weerbaarheid te vergroten is in 2025 gestart met de selectie van een veiligheidstraining.

Functioneel Beheer heeft zich ingezet om de negatieve gevolgen van storingsen voor de medewerkers in het land zo beperkt mogelijk te houden, en de ordebureaus zoveel mogelijk ondersteund bij het uitzetten van de landelijke uitvragen en het kwantificeren van de uitkomsten van die uitvragen.

Instrumentarium

De toezichthouder blijft gebruikmaken van de twee waardevolle instrumenten: het tuchtrecht en het bestuursrecht. Het tuchtrecht is praktijkgericht en stelt een deken in staat om gedragsnormen effectief te handhaven, terwijl het bestuursrecht duidelijke juridische kaders biedt voor formele interventie bij met name lichtere overtredingen. Door beide instrumenten op elkaar af te stemmen en te focussen op relevante thema's en fenomenen, wordt met de beschikbare capaciteit effectief toezicht gehouden op de ruim 19.000 advocaten.

Onderzoeken door deken

De deken die onderzoek verricht, beschikt over een uitgebreid instrumentarium. Zo kan hij de advocaat die onderwerp is van het onderzoek bevragen, maar ook informatie opvragen van en over de advocaat. Denk daarbij aan dossiers, urenstaten, bankafschriften, WhatsApp-berichten etc. De deken kan op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) ook bij derden informatie inwinnen. Een verzoek van de deken kan worden versterkt met een last onder dwangsom. Een advocaat is verplicht om alle informatie die de deken verlangt te verstrekken; hij kan zich tegenover de deken niet beroepen op zijn geheimhoudingsplicht.

Uitbreiding toezichtstaken en prioriteiten

Toezichthouders hebben op basis van hun budget prioriteiten te geven aan de toezichtstaken, dat geldt ook voor het toezicht op de advocatuur. Mede hierom kreeg de inrichting van een centrale organisatie in 2025 verder vorm. Daarnaast werd het afgelopen jaar veel aandacht gegeven aan het verder uitbreiden/professionaliseren van:

- het risicogestuurde toezicht;
- het onderzoek naar klachten en signalen;
- het onderwerpgerichte toezicht;
- het toezicht op het gebied van ondermijning en het strafrecht;
- het inrichten van de toezichtorganisatie;
- afstemming met ketenpartners (RvR, DJI, BFT, Juridisch Loket, Rechtspraak, OM, Politie, FIOD, Belastingdienst, DNB, AFM, Kansspeelautoriteit, DEFI, vFas, Mfn, NVJSA) en omgeving (NOvA, CvT, Ministeries zoals J&V, Financiën en BuZa, CWS, NVB, Dienst Justis en Inspectie J&V, Werkgroep Toeslagen, IND, RvS en Vluchtelingenwerk).

Uitbreiding toezichtstaken en prioriteiten (vervolg)

In 2025 is verder geïnvesteerd in de uitbreiding van het netwerk met ketenpartners. De portefeuillehouder Strafrecht en Ondernijning heeft, met het oog op versterking van signaaluitwisseling, op verschillende landelijke en regionale bijeenkomsten van (regio)burgemeesters verteld over het werk van de dekens, hun informatiepositie en de waarde van signalen over advocaten.

Het aantal signalen van ketenpartners is toegenomen van 220 in 2024 naar 267 in 2025. Een toename van 21%.

Fig. 1 Overzicht van ketenpartners van Toezicht op de Advocatuur, geplot o.b.v. nabijheid

Invulling van de wettelijke taak: de cijfers

Dekens doen onderzoek naar iedere klacht die over een advocaat binnenkomt. In 2025 zijn 2.709 klachten ingediend. Dat is een toename van 22% ten opzichte van 2024. 829 van deze klachten zijn in 2025 doorgeleid naar de tuchtrechter; een lichte daling ten opzichte van de 843 in 2024. De verhouding tussen het aantal doorgeleide klachten ten opzichte van het aantal ontvangen klachten is wel aanzienlijk gedaald. Dat duidt op een grotere betrokkenheid van de deken en diens ondersteuning bij het onderzoek naar klachten.

Het aantal adviesvragen bij dekenen nam toe van 2.042 in 2024 naar 2.129 in 2025, een toename van 5%. Adviezen kunnen gaan over uiteenlopende onderwerpen zoals belangenverstremgeling, de toepassing van sancties of betaling.

Naast klachten krijgen dekenen ook signalen van ketenpartners en derden. Dat aantal is toegenomen van 220 in 2024 naar 267 in 2025. Het verschil tussen klachten en signalen ligt vooral in de betrokkenheid en terugkoppeling. Waar een klager een rechtstreeks eigen belang moet hebben bij onderzoek naar een klacht, en om die reden ook betrokken wordt middels hoor en wederhoor, geldt dat voor een signaalgever niet. Het belang van de rechtzoekende bij vertrouwelijke behandeling van zijn zaak brengt mee dat de deken geen inhoudelijke informatie kan delen met de signaalgever. Teneinde de signaalstroom te bevorderen, is met institutionele signaalgevers zoals IND, DJI, Raad voor Rechtsbijstand (RvR) en Rechtspraak een werkvorm gevonden om in algemene zin terugkoppeling te geven op de gegeven signalen. Zo leggen dekenen, binnen de waarborgen van het verschoningsrecht, verantwoording af over hun werkwijze.

In 2025 zijn 669 onderzoeksdossiers gestart, een afname ten opzichte van 680 onderzoeksdossiers in 2024. Een onderzoeksdossier kan om verschillende redenen gestart worden: zoals signalen en klachten, maar ook kantoorbezoeken, optreden in de media, de financiële kerngetallen of stage-aangelegenheden.

Invulling van de wettelijke taak: de cijfers (vervolg)

Naast de klachten die zijn doorgeleid naar de tuchtrechter hebben dekenen in 2025 zelf ook 34 zaken aan de tuchtrechter voorgelegd via dekenbezwaren. Dat waren er 11 minder dan het jaar ervoor. Daarnaast is in zeven gevallen een spoedmaatregel verzocht aan de tuchtrechter, zoals een (tijdelijke) schorsing. In 294 gevallen is normoverdragend contact geweest (ten opzichte van 302 in 2024) en in 94 gevallen is bestuursrechtelijke handhaving ingezet (ten opzichte van 139 in 2024).

In 2025 is een recordaantal van 1.341 toelatingsverzoeken tot de balie ingediend bij de orden in de arrondissementen. Alleen al ten opzichte van 2024 is dat een stijging van 24%.

In 2025 zijn er 627 aanwijzingsverzoeken ingediend op grond van artikel 13 Advocatenwet, een toename van 12,5% ten opzichte van 2024. In 31% van de gevallen (194) heeft een verzoek geleid tot het aanwijzen van een advocaat. In 59 gevallen is tegen een afwijzing verzet aangetekend bij het Hof van Discipline. In één geval leidde dit tot een gegrondverklaring door het Hof.

Dekens zien hier een significante toename van werkzaamheden. Praktisch ieder binnenkomend verzoek om een advocaat aangewezen te krijgen, vergt een zekere urgentie in behandeling, omdat zaken vaak op korte termijn op zitting staan. Dit vergt een snelle, deskundige analyse van soms uitvoerige aanvragen. De ratio van het aantal toegekende verzoeken is toegenomen van 25% in 2024 naar 31% in 2025. Daarmee zijn in 2025 in 194 gevallen advocaten aangewezen. De oorzaak kan zeer divers zijn. Er lijkt een toename in het aantal verzoeken rond rechtsgebieden waar de sociale advocatuur uitgeput lijkt. Zowel de inventarisatie als de aanwijzing zelf zijn bewerkelijke processen die veel tijd kosten op de ordebureaus.

De verzoeker die het niet eens is met een afwijzing van diens aanwijzingsverzoek kan in beklag bij het Hof van Discipline. Het aantal beklagzaken is gestegen van 38 in 2024 naar 59 in 2025.

Strafrecht en Ondernijning

Het aantal meldingen van bedreigde advocaten is in 2025 wederom toegenomen. Waar in 2023 nog 116 meldingen werden ontvangen bij de dekens is dit aantal in 2024 toegenomen naar 204 en in 2025 naar 212 meldingen.

Deze aanhoudende toename baart de dekens zorgen. Het toezicht op de advocatuur zoekt ook een antwoord op deze ontwikkeling. Mede in dat kader is een aantal dekens, waaronder de portefeuillehouder Strafrecht en Ondernijning, samen met andere betrokkenen binnen de advocatuur, in 2025 naar Palermo gegaan om daar te leren van de ervaringen van de Italiaanse collega's op dit vlak. Een van de belangrijkste lessen is het voorkomen van isolement van advocaten. In voorkomende gevallen kan het raadzaam zijn het vierogen principe toe te passen in de behandeling van een zaak. Het kunnen klankborden met beroepsgenoten kan ook een effectief middel zijn.

In navolging op eerdere bijeenkomsten, zijn ook in 2025 bijeenkomsten georganiseerd (in Eindhoven en Deventer) voor strafrechtadvocaten die zich bezighouden met zaken met grote druk. Tijdens deze bijeenkomsten is met advocaten besproken hoe zij de druk en dreiging ervaren en is besproken welke maatregelen de orden in de arrondissementen en de NOvA nemen om druk en dreiging te beperken. Die maatregelen variëren van een noodnummer en een noodknop tot specifieke beveiligingsmaatregelen in afstemming met de veiligheidsdiensten.

Het bezoek aan Palermo heeft het dekenberaad ook aanleiding gegeven het initiatief te nemen voor het ontwikkelen van een kader voor impactvolle zaken. In samenspraak met de bijzonder hoogleraar advocatuur heeft het dekenberaad in 2025 een concept kader opgesteld. Met dit kader kan het dekenberaad indien nodig een team van advocaten aanwijzen dat onder nadere voorwaarden en maatwerk de verdediging kan voeren. Voor de ontwikkeling van dit kader heeft het dekenberaad uitvoerig overleg met een breed scala aan betrokken partijen waaronder de NOvA, de RvR, de NVSA, het Ministerie J&V, het OM, de NCTV en DJI. Dit overleg leidt tot waardevolle input, verbetering van het kader en een gesprekstafel waar betrokken partijen in voorkomende zaken elkaar kunnen vinden.

Samen met en los van de NOvA geven dekens veel voorlichting over ondernijning en de verschillende mogelijkheden om de weerbaarheid te vergroten. Meldingen van bedreiging kwamen binnen in alle arrondissementen.

Strafrecht en Ondernijning (vervolg)

In 2025 is door de portefeuillehouder Strafrecht en Ondernijning, samen met de autoriteit voor financieel-juridisch toezicht (BFT) een pilot uitgevoerd waarin BFT en de dekens gezamenlijke pilotonderzoeken uitvoeren bij interdisciplinaire samenwerkingsverbanden. De pilotonderzoeken richtten zich primair op ondernijningsrisico's bij samenwerkingssituaties tussen notarissen en advocaten. De onderzoeken leidden tot waardevolle inzichten over en weer met betrekking tot de werkwijzen van de verschillende toezichthouders.

Gefinancierde Rechtsbijstand

In 2024 is vanuit de portefeuillehouder Gefinancierde Rechtsbijstand geïnvesteerd in het contact met relevante partners op dit terrein. Dat gebeurde enerzijds om signalen over advocaten in het kader van het toezicht op te halen en anderzijds om signalen uit de advocatuur kenbaar te maken bij de betrokken partners.

Contact met de RvR heeft geleid tot arrondissement-overstijgende samenwerking, waarin fenomenen als extreem hoge werkvoorraden van betrekkelijk kleine advocatenkantoren konden worden gesignaleerd. In samenwerking met de Commissie Werkelijke Schade (CWS) voor de toeslagenhersteloperatie werd informatie verkregen over het declaratiegedrag van advocaten.

Met het Juridisch Loket is zowel op centraal niveau als op regionaal niveau kennis en kunde uitgewisseld. De gedachte is dat kennisuitwisseling tussen de orden in de arrondissementen en de gereorganiseerde regio's van het Juridisch Loket leidt tot een filterfunctie van het stijgend aantal werkintensieve artikel 13 Advocatenwet verzoeken. Door beter voorbereide aanwijzingsverzoeken hebben de rechtzoekenden met schrijnende zaken een grotere kans op een aanwijzing, neemt de frustratie van afwijzingen onder rechtzoekenden af en wordt de werkdruk op de ordebureaus als het gaat om aanwijzingen beperkt.

Bestuursrechtelijk Handhaven

In 2025 heeft de LOTA het dekenberaad met een bestuursrechtjurist en een handhavingsjurist ondersteund op het terrein van het bestuursrecht. Deze ondersteuning bestond uit inhoudelijke advisering en procesmatige begeleiding op diverse onderwerpen, waaronder bestuursrechtelijke handhaving, de toepassing van toezichtsbevoegdheden op grond van de Awb en vraagstukken omtrent bevoegdheidsverdeling.

De bestuursrechtjurist en de handhavingsjurist bereiden daarnaast de commissie bestuursrecht voor en vormen het secretariaat van deze commissie. Binnen de commissie wordt bestuursrechtelijke vraagstukken inhoudelijk voorbereid en afgestemd, alvorens deze aan het dekenberaad worden voorgelegd.

De inzet van de LOTA en de commissie bestuursrecht heeft bijgedragen aan een verlichting van de bestuursrechtelijke werklast bij de orde bureaus en aan een verdere stroomlijning van de totstandkoming van onderzoeksrapporten binnen het kader van het risicogestuurd toezicht. Daarnaast voorziet de LOTA het secretariaat van de externe bezwaarschriftencommissie voor handhavingsbesluiten. Daarmee wordt een zorgvuldige en consistente behandeling van bezwaarprocedures geborgd.

Kunstmatige Intelligentie (AI)

De ontwikkelingen op het gebied van (generatieve) AI hebben grote invloed op alle vormen van dienstverlening. Het dekenberaad heeft een nieuwe portefeuille ingericht die zich met AI bezighoudt. De opzet wordt nader uitgewerkt en is vooralsnog gericht op enerzijds de handhaving op het gebruik van AI door advocaten waarbij toepassing van de kernwaarden zoals deskundigheid, integriteit en betrouwbaarheid centraal staan. Anderzijds wordt binnen een stuurgroep van aangesloten orden in arrondissementen verkend op welke wijze AI ingezet kan worden in het toezicht zelf. Met name in de klachtbehandeling en (financieel) onderzoek, zou het gebruik van AI de kwaliteit en capaciteit van het toezicht positief kunnen beïnvloeden, mits dit op geborgde wijze kan worden ingestoken.

Asiel en Migratie

De portefeuille Asiel en Migratie heeft in 2025 veel aandacht gehad. Met de IND is het overleg verder versterkt, wat heeft geleid tot verrijkte signalen en gestructureerde terugkoppeling daarop.

Ook met de afdeling *legal aid* van de RvR is afstemming gepleegd. Met hen onderzoeken dekens in hoeverre de kwaliteitsinstrumenten van de klachtencommissie voor rechtsbijstand in asiel en vreemdelingenbewaring verder kan worden afgestemd met het dekenale toezicht op advocaten. Het dekenberaad heeft hierover met onderzoekers van Pro Facto gesproken in het kader van onderzoek naar de effectiviteit van de kwaliteitborgende instrumenten. Met de RvR is besproken dit onderwerp, na publicatie van het onderzoek hierover, verder te verkennen.

Ook met de Rechtspraak is het contact verder versterkt. Zowel met de landelijke expertgroep van rechters op dit rechtsgebied vindt gestructureerde afstemming plaats als met de RvS. De afstemming ziet op uitwisseling van generieke zorgen enerzijds en op vormen van werkbare signaaluitwisseling anderzijds.

Met Vluchtelingenwerk Nederland is afstemming over de wijze waarop advocaten werkzaamheden (kunnen) verrichten. Naast de zorgen die leven over de ontwikkelingen in het stelsel en de beschikbaarheid van de rechtsbijstand, wordt ook de kwaliteit en het toezicht op deze bijstand besproken. Asiel en migratierecht heeft relevante kenmerken van een te behandelen onderwerp in het kader van onderwerpgericht toezicht.

Onderwerpgericht toezicht

In 2025 is de pilot met het onderwerpgericht toezicht uitgevoerd. Uniek aan deze vorm van toezicht is dat niet signalen of klachten leidend zijn bij de inzet van toezichtcapaciteit, maar de impact voor betrokken rechtzoekenden bij eventueel ondermaatse uitvoering van advocatuurlijke werkzaamheden. Bij de selectie van onderwerpen voor dit toezicht is als uitgangspunt gehanteerd dat het gaat om rechtsbijstand aan kwetsbare (particuliere) cliënten die de kwaliteit van de rechtsbijstand vaak zelf niet goed kunnen beoordelen. Mede op basis van signalen is gekozen voor twee rechtsgebieden:

- de advocaten die de afhechting verzorgen van gemeenschappelijke echtscheidingsverzoeken die door een derde (mediator) zijn opgesteld (de zogenaamde 'afhechtingsadvocaten'); en
- de advocaten die rechtsbijstand verlenen bij de hersteloperatie rond de toelagen.

De onderzoeken werden verricht onder regie van een bij het onderwerp betrokken deken met ondersteuning van de LOTA. Voor de inhoudelijke beoordeling van de kwaliteit van de geleverde rechtsbijstand werd gebruik gemaakt van een pool van betaalde deskundigen in de specifieke rechtsgebieden.

Uitgaand van circa 25.000 gemeenschappelijke echtscheidingsverzoeken is met de onderzochte advocaten circa een kwart van de bij deze echtscheidingen betrokken advocaten onderzocht.

Hoewel de onderzoeksmethodiek op enkele punten verbetering behoefde, is gebleken dat het onderwerpgerichte toezicht een effectieve, nieuwe vorm van risicogestuurd toezicht is. Deze manier van onderzoeken draagt bij aan het zo uniform mogelijk onderzoeken en beoordelen van de inhoudelijke kwaliteit van de dossiers, omdat landelijk eenzelfde aanpak is gehanteerd.

Gedurende het onderzoek is nauw contact onderhouden met de ketenpartners, die betrokken zijn op deze rechtsgebieden. Over en weer is opgedane kennis gedeeld, met als doel de kwaliteit van de rechtsbijstand aan kwetsbare cliënten te verbeteren.

De pilot heeft tot waardevolle inzichten geleid in deze centraal gecoördineerde en risicogestuurde werkwijze die zowel praktisch als fundamenteel van aard zijn.

Risicogestuurd toezicht en Wki

In 2025 is het risicogestuurde onderzoek naar de toepassing van de Wwft, regels inzake derdengelden en contante betalingen, uitgebreid met toepassing van de Wet kwaliteit incassodienstverlening (Wki). Op basis van informatie verkregen via de centrale controleverordening is een aantal kantoren dat relatief veel Wki-zaken verricht, betrokken in onderzoek naar de toepassing van de Wki. Dit onderzoek laat zien dat bij 8 van de 10 kantoren geen aanwijzing is gevonden dat zij niet aan de wettelijke vereisten voldoen. Bij de uitvoering van het toezicht op naleving van de Wki worden dekens ondersteund door de LOTA. De LOTA onderhoudt in dat kader de contacten met zowel het Ministerie van J&V als de Inspectie J&V. De Inspectie beheert het centrale meldpunt voor Wki zaken. In 2025 hebben de dekens vijf meldingen ontvangen van het meldpunt.

De uitbreiding naar de Wki in het risicogestuurde toezicht heeft nog niet geleid tot aanpassing van de bestaande risicoanalyse voor selectie van te onderzoeken kantoren.

AML en sancties

(Implementatie Europese Anti-witwaspakket (AML-pakket) en consultatie Wet internationale sanctiemaatregelen (Wis))

In 2025 zijn de dekens nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van het conceptwetsvoorstel ter implementatie van de nieuwe Europese anti-witwaswetgeving. In het bijzonder is aandacht besteed aan het bewaken van de grenzen van de geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht. In de zomer is het conceptwetsvoorstel officieel in consultatie gegaan. De dekens hebben gereageerd op de consultatie en zij hebben, ondersteund door de LOTA, een uitvoeringstoets gedaan. Hierbij is goed gekeken naar haalbaarheid van de aanstaande nieuwe wetgeving en de potentiële kosten die daarmee naar verwachting gemoeid zullen zijn.

AML en sancties (vervolg)

Samen met DNB, AFM, de Kansspelautoriteit, DFEI en BFT hebben de dekens op Europees niveau actief meegedacht over de nadere invulling en uitwerking van de Europese anti-witwasverordeningen en richtlijn. In dat verband zijn diverse vergaderingen en bijeenkomsten op Europees niveau (digitaal) bijgewoond om zo goed mogelijk het standpunt van de advocatuur over te kunnen brengen. In de nieuwe wetgeving wordt ingezet op nauwere samenwerking tussen de Europese toezichthouders en de informatie-uitwisseling tussen meldingsplichtige entiteiten. De dekens hebben zich in hun reacties in hoofdzaak gefocust op het bewaken van de privileges van de beroepsgroep en de proportionaliteit van de regelgeving voor de kleinere advocatenkantoren.

In de nabije toekomst zullen de dekens ook toezicht gaan houden op de naleving van de Sanctieregelgeving. De Sanctiewet 1977 zal vervangen worden door de Wet internationale sanctiemaatregelen (Wis).

De dekens zijn met de LOTA betrokken geweest bij de totstandkoming van de tweede tranche van het wetsvoorstel en hebben in de pre-consultatie een reactie gegeven, waarbij veel van de opmerkingen zijn opgevolgd. Net als bij de implementatie van de anti-witwaswetgeving zijn de dekens alert geweest op het bewaken van de grenzen van de geheimhouding en het verschoningsrecht.

In beide wetgevingstrajecten is zichtbaar dat deze vooral is geschreven indachtig de financiële instellingen. Des te waardevoller is het dat opmerkingen van de dekens relevant zijn geacht en meegenomen in de diverse regelgeving.

Financieel verslag

De centrale activiteiten van het toezicht door de dekens worden op twee wijzen gefinancierd:

Centrale kosten

Kosten die betrekking hebben op (de ondersteuning van) het dekenberaad en centraal door het dekenberaad te ontwikkelen beleid, worden centraal gefinancierd. Het gaat bijvoorbeeld om vergaderkosten, kosten voor landelijke toezichtsprojecten en (personeels-)kosten van de centrale ondersteuning door de LOTA. Hiertoe wordt jaarlijks een begroting opgesteld, die deel uitmaakt van de begroting van de NOvA. Deze kosten worden betaald uit de landelijke hoofdelijke omslag die elke advocaat betaalt.

Gemene rekening

Kosten die door specifieke orden in de arrondissementen worden gemaakt ten behoeve van het centrale beleid worden via een gemeenschappelijke rekening betaald, waaraan elke orde naar rato bijdraagt. Het betreft hier primair personeelskosten; werknemers die in dienst zijn van één orde maar feitelijk werkzaam zijn voor het centrale toezicht voor de gezamenlijke orden. Deze kosten worden betaald uit de hoofdelijke omslag die elke advocaat in zijn eigen arrondissement betaalt.

Hierna vindt u een overzicht van de centrale kosten van het toezicht:

Omschrijving	2025 Realisatie	2025 Begroting	2024 Realisatie
Centrale projecten toezicht	34.147	100.000	27.353
Vergaderkosten	33.206	40.000	26.529
Opleiding en intervisie	60.595	80.000	82.332
Algemene en administratieve kosten	123.799	185.000	108.956
Gezamenlijke automatiseringskosten	174.307	290.000	206.162
Communicatie	61.464	115.000	55.791
Personeelskosten LOTA	1.358.017	1.706.000	1.081.990
Centrale kosten gemene rekening	203.542	269.500	215.283
Totaal Toezicht	2.049.077	2.785.500	1.804.396

Financieel verslag (vervolg)

De centrale toezichtprojecten zijn achtergebleven bij de begroting. Dit hangt met name samen met het feit dat de opstartfase langer duurde dan voorzien; de begrote kosten zullen op een later moment nog worden gemaakt.

De gezamenlijke automatiseringskosten zijn lager uitgevallen, voornamelijk door minder externe ondersteuning voor Functioneel Beheer. Omdat het softwareprogramma dat landelijk wordt gebruikt voor de administratie van alle toezichtsdossiers vervangen zal worden, wordt verwacht dat de kosten voor automatisering de komende jaren zullen toenemen.

De personeelskosten zijn lager uitgevallen dan begroot met name vanwege openstaande vacatures die niet of later zijn vervuld dan verwacht.

Samenstelling dekenberaad

Het dekenberaad is het samenwerkingsverband van de dekenen in de elf arrondissementen. De dekenen zijn tevens voorzitter van de elf raden van de orden van advocaten. De dekenen overleggen over de manier waarop zij hun toezichtstaken en -bevoegdheden uitoefenen en klachten behandelen.

Gezamenlijk worden uniforme regels over toezichtsbeleid ontwikkeld en vastgesteld en worden centraal toezichtstaken uitgevoerd.

Het dekenberaad was op 1 januari 2025 als volgt samengesteld:

Arrondissement	Deken
Amsterdam	Barbara Rumora-Scheltema
Amsterdam	Jacqueline Schaap
Den Haag	Inge Aardooms-Fuchs
Overijssel	Gabriëlle Kerkhof
Noord-Nederland	Eef van de Wiel
Midden-Nederland	Frédérique ten Berge
Gelderland	Wouter Timmermans
Noord-Holland	Michel Moeijes
Limburg	Eugène Rosier
Rotterdam	Marc Padberg
Oost-Brabant	Jan Frederik Schnitzler
Zeeland West-Brabant	Egbert de Groot

Contact

Landelijke Organisatie Toezicht Advocatuur
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

dekenberaad@toezichtadvocatuur.nl

<http://www.toezichtadvocatuur.nl/>

